

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

**MAGNETOGRAM
POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
ZA TV PRIMORKA
23. januar 2008**

PRIMOŽ TROHA: Dober večer, spoštovane gledalke in gledalci, lepo pozdravljeni! V teh dneh se je na Goriškem mudila slovenska vlada: slovenski ministri in državni sekretarji, seveda na čelu s predsednikom vlade Janezom Janšo. Mi smo seveda izkoristili priložnost in pred kamero predsednika Janeza Janša tudi povabili. Dober večer gospod Janša, lepo pozdravljeni! Gospod predsednik v dveh letih ste drugič na Goriškem. Kako vidite napredek v tem času?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Napredek regije se vidi na različnih področjih. Od aprila leta dva tisoč, ko smo bili nazadnje tukaj, je regija napredovala vsaj tako hitro, kot ostala Slovenija. Uvršča se med bolj razvite, ima vso potrebno infrastrukturo za bistveno bolj samostojno življenje, kot ga Goriški dopušča sedaj ta administrativni okvir razvojne regije oziroma statistične regije kot so danes. Se pravi, ima vso zasnovo za neko dobro delujočo, moderno, samostojno pokrajino. Podatki, ki jih kaže statistika kažejo, da nekih problemov, ki so bili še dve leti nazaj kar pomembni, danes praktično ni več. Eden teh problemov je brezposelnost. Ta se je znižala v dveh letih za četrtno, za 25% - ustvarjenih je bilo preko dva tisoč petsto delovnih mest. Tudi dohodek se je v tem času povečal. Rast - natančnejših podatkov po regijah sicer še ni za to celotno obdobje, - ampak gospodarska rast v regiji je nekje med 5 ali 6%, tako kot v celotni državi oziroma mogoče za kakšno desetinko celo več. Okrepili so se tudi izobraževalni, kulturni potenciali. V mnogih krajih so dobili nove kapacitete ali pa zastavili to gradnjo. Na nek način se je izboljšala tudi sama komunikacijska povezanost v regiji, znotraj same regije, z infrastrukturnimi objekti, ki so bili dokončani, recimo Solkanska obvoznica. Lahko samo obžalujemo, da eden od ciljev, ki smo si ga skupaj zastavili v aprilu leta 2006 še ni realiziran, to je gradnja hitre ceste, ker je zaradi težav z razpisi za Rebernice prišlo do nekoliko zamude. Vendar bo tudi ta projekt končan v letošnjem letu. Torej, bilanca je vsekakor pozitivna. So stvari, ki niso še popolnoma dokončane, vendar so to večinoma projekti, ki terjajo daljši čas in jih ni mogoče realizirati v letu in pol.

PRIMOŽ TROHA: Pred nami je projekt vzpostavitve pokrajin v Sloveniji, kar je pravzaprav izvrstna možnost razvoja celotne Slovenije. Kakšna oziroma kako velika, če sploh, je nevarnost, da bi to zamudili spricho prerekanj, ki so v državi recimo vezane na Severnoprimorskem med Goriško in Primorsko oziroma med dvema Primorskima ali kakorkoli jih zdajle trenutno že imenujemo?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tukaj obstaja nekaj različnih mnenj, vsa so legitimna. Trenja oziroma ta energija, ki se zdaj sprošča v podporo enim ali drugim predlogom, bi bila lahko bistveno manjša oziroma bi bila lahko usmerjena v neko srednjeročno perspektivo, če bi se vsi zavedali, da mi te pokrajine, tako kot so zapisane v predlogu zakonodaje, ki je v državnem zboru, ne delamo v takšni obliki za večno. Ampak to je prvi poskus umestitve slovenskih pokrajin v državni prostor, prva politična delitev na pokrajine v zgodovini Slovenije sploh in neko odločitev je na začetku potrebno sprejeti.

Potem pa bodo pokrajine same določale vse te stvari. Nima smisla, da nekdo v Ljubljani oziroma v državnem zboru trajno odloči recimo kakšno bo območje pokrajine, ali da enkrat za vselej pove, kakšno bo ime te pokrajine. To bo več ali manj pristojnost, ki bo izvorna pristojnost vsake pokrajine. Vsaka pokrajina bo lahko v svojem statutu določila, kako se bo imenovala, določila način, na podlagi katerega bo prišla do takšne rešitve oziroma imena, lahko z referendumom, zaradi mene. Vsaka pokrajina bo lahko, pod pogojem, da bodo tudi sosednje za to, odločala o morebitni združitvi ali eventualno razdelitvi ob izpolnjevanju določenih pogojev. Vendar, da pridemo v to stanje, da sploh vzpostavimo subjekte, ki bodo lahko odločali sami o sebi, potrebujemo prvo odločitev. To prvo odločitev mora nekdo sprejeti in po ustavi je to državni zbor. Vlada je predlagala in predlagala je, da je Goriška samostojna pokrajina. Ali se bo tudi potem, ko bo pokrajina ustanovljena, imenovala tako, bo odločitev ljudi, ki tukaj živite in ki boste volili na povsem demokratičen in svoboden način pokrajinski svet in predsednika pokrajine, ki bodo kasneje o tem odločali. Tako, da ni nobene bojazni, da bi nekdo neko rešitev vsiljeval. Kar se pa tiče teh predlogov za enotno Primorsko pokrajino, pa je to neka elegantnejša rešitev samo na prvi pogled. No, jaz si ne predstavljam, kako bi se potem znotraj tako velike pokrajine dogovorili o centru, kaj bi to bilo. Koper se ne bi nikoli odpovedal verjetni ambiciji, da bi bil to center te pokrajine. Dvomim, da ljudje v Posočju kakorkoli razmišljajo o Kopru kot centru njihove pokrajine. Dvomim, da kdorkoli v Gorici razmišlja na ta način. In enako v Kopru ne razmišlja o tem, da bi bil center pokrajine, kamor spadajo, v Gorici ali v Ajdovščini. Tako, da je tukaj treba biti realen. S tem da, kot rečeno, to ni nekaj, kjer si vlada ali centralna zakonodajna oblast, se pravi državni zbor, jemlje zadnjo besedo. Zadnja beseda bo na ljudeh, ki sestavljajo vsako pokrajino posebej. S tem da, tako kot je zdaj predlagano, Goriška kot samostojna pokrajina z vsemi atributi, ki že obstajajo, izpolnjuje vse kriterije za neko samoupravno pokrajinsko tvorbo, na katero so prenesene številne pristojnosti, ki so sedaj na državni ravni. S prebivalstvom preko 100.000, z izjemno dobro geografsko umestitvijo lokacije, z mnogimi naravnimi danostmi, z velikanskimi potenciali v turizmu, s potenciali v recimo temu znanstveno raziskovalni sferi, z univerzitetnim izobraževanjem in seveda s sredstvi, ki znašajo - po tem predlogu zakona o financiranju pokrajin, ki je že v državnem zboru, samo za opravljanje tekočih nalog pokrajine in prenesenih nalog iz državne ravni - preko 50 milijonov evrov in še preko 20 milijonov evrov iz naslova razvojnih nalog, z možnostjo pridobitve znatnih sredstev iz evropskih skladov, za katere lahko močna pokrajina kandidira, občine pa zelo težko. Zdaj, na tej ravni je do leta 2011 teh sredstev na voljo zelo veliko, 4-krat več kot v obdobju prejšnje finančne perspektive. Skratka, perspektive za močno Goriško pokrajino obstajajo in ko govorim, ko uporabim tîrmin Goriška pokrajina, je to pač predlog, ki zdaj obstaja. Kako se bo to v prihodnje imenovalo, pa bo seveda odvisno od vas. Torej, jaz bi zelo podprl te rešitve, ne glede na to, če bi imel tudi drugačno mnenje glede imena ali kakšne občine, kam bi spadala. Ker, če to rešitev dobimo, jo bomo lahko kasneje tudi popravljali ali dopolnjevali. Če pa te rešitve ne dobimo, pokrajin ne bo in bo vse ostalo pri preveliki stopnji centralizacije, ki je eden ključnih razlogov za počasnejši razvoj vseh pokrajin v Sloveniji, razen osrednjeslovenske.

PRIMOŽ TROHA: Pod zdajšnjo vlado je Slovenija zabeležila tri zelo pomembne dogodke ... naj bo uvedba evra, vstop v schengensko območje in zdajle predsedovanje Evropski uniji. Kakšni so prvi odzivi, prvi vtisi doma in na tujem?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Kakšni so doma lahko tudi sami spremljate. Sam sem bil zelo vesel teh množičnih obiskov vseh teh točk, zdaj že bivših mejnih prehodov, ko so ljudje zelo spontano prišli tja in zabeležili slavnostno, slovesno ta zgodovinski trenutek, ko neka meja, ki je bila še pred desetletji res neka trda meja, ki je zarezala v življenjski, tudi nacionalni prostor Slovencev, še posebej na tem področju, na zahodni meji, te meje praktično ni več. Včeraj smo bili v Brdih, kjer so ljudje prišli na to naše srečanje tudi z italijanske strani; rekli so: »Rabili smo pet minut, še pred nekaj tedni pa smo rabili eno uro, ker je bilo potrebno naokrog pač na mejni prehod.« Skratka, ta dogodek je prinesel tudi zelo pozitivne spremembe za življenje prebivalcev ob meji. Uvedba evra je tudi zelo velik korak; naš finančni sistem je bistveno bolj stabilen, lažje se brani pred nepredvidenimi šoki, tudi pred takšnimi, s kakršnimi se sedaj soočajo svetovne borze in finančni trgi. Evro je trdna valuta, ti negativni učinki bodo

bistveno manjši kot pa bi bili na šibkejšo monetarno valuto. Tako, da se bo tudi zdaj pokazalo, da je bil to pomemben korak. Predvsem pa se je tu poenostavilo poslovanje. Pozitivno je uvedba evra vplivala na turistični obisk v Sloveniji. Dolgoročno je Slovenijo uvrstilo v neko ožje, hitrejše razvijajoče se jedro znotraj Evropske unije. Če smo leta 2004 prišli v evropsko družino kot eni od desetih oziroma potem - še po pridružitvi Romunije in Bolgarije Uniji - dvanajstih držav, smo zdaj edini od te dvanajsterice, ki je v tem hitrem jedru Evropske unije in to vsestransko dobro vpliva na ugled Slovenije v svetu.

PRIMOŽ TROHA: Smo pa doma v zadnjem času priča povišanji inflaciji. Kaj je vlada doslej že storila za to, da bi to omilila, kakšni so še načrti? Recimo, inflacija je verjetno tudi posledica dogajanja v zadnjih letih. So bile ustanove pravzaprav nezmožne v zadnjih 10-ih letih, če se tako izrazim, da bi nadzirale velike trgovce, ki so se še razbohotili in izrinili male? Seveda, so zato delavci vse manj zadovoljni ... Kako to izboljšati in kako gledate na stavke, ki se porajajo iz tega oziroma se napovedujejo iz tega?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Včeraj je državni zbor soglasno sprejel nekaj pomembnih zakonskih ukrepov, s katerimi - in veljale bodo takoj - se pravi s katerimi takoj vplivamo na preprečevanje negativnih posledic pri tistih, ki jih ta višja inflacija v bistvu najbolj prizadene - se pravi tiste z najnižjimi dohodki. Usklajevanje varstvenega dodatka, redno usklajevanje varstvenega dodatka, dvig olajšave za tiste, ki so v najnižjem dohodninskem razredu, povečanje otroških dodatkov za preko 8% in že prej zakon o udeležbi zaposlenih na dobičku, so ukrepi s katerimi vlada vpliva na vzroke za povečano inflacijo, kot tudi ukrepi s katerim pomagamo tistim, ki so najbolj prizadeti. Ključen ukrep pa je vlada izvedla v lanskem letu, to je bilo varčevanje. Leto 2007 je bilo prvo v zgodovini slovenske države, v katerem je slovenska država porabila manj, kot pa je prejela v proračun. Leto 2007 je prvo leto v zgodovini države, ki smo ga končali s proračunskim presežkom. Preko 40 milijonov evrov smo privarčevali z racionalizacijo in to je - glede na to, da je bil predviden proračunski primanjkljaj sicer bistveno nižji kot prejšnja leta, ker v tem mandatu smo ga zelo hitro znižali. Ko smo prevzeli ta mandat, je bil primanjkljaj preko 2%. Leta 2007, se pravi po slabih treh letih, smo pridelali proračunski presežek - to je ključna stvar, ki jo lahko vlada naredi. Ker v rokah ima samo fiskalno politiko - se pravi proračun - in ta del javnih financ. Nima pa monetarne politike, to je v rokah Banke Slovenije in Evropske centralne banke. Torej, ključne stvari je vlada naredila. Nekateri ukrepi so že dali rezultate, nekateri jih bodo dali še v prihodnje. Inflacija, ki jo ima danes Slovenija, še zdaleč ni najvišja v naši 15 letni zgodovini. Večino časa je bila inflacija bistveno večja, tudi še enkrat večja. Ob tem, da smo imeli takrat tudi bistveno nižjo gospodarsko rast. Zdaj imamo gospodarsko rast, ki je višja od inflacije. Se pravi, še vedno je trend pozitiven. Nobene recesije ni. Možno je pričakovati - tudi zaradi teh znanih okoliščin podražitev energentov, surovin, dogajanj na finančnih trgih - nekoliko upočasnjeno gospodarsko rast, vendar so bili ti negativni vplivi tudi že v lanskem letu, in Slovenija je bila od tega relativno malo prizadeta. Tudi zato, ker je pravočasno izvedla nekatere reforme, ki jih druge države niso. Smo pa Slovenci oziroma imamo mlado državo, v Evropski uniji smo šele od leta 2004, šele od takrat dobivamo tudi neka sredstva od zunaj. Če primerjamo vse te razvojne kazalce v Sloveniji od leta 2004 z razvojnimi kazalci v državah kot so Španija, Italija, Nemčija, Francija, ki so v Evropski uniji že petdeset ali pa dvajset let, potem vidimo, da v tem času nismo nič zaostajali. V enakih okoliščinah smo se odrezali celo bolje. Poglejmo samo razvoj v Sloveniji v teh zadnjih letih in v Italiji. Ko med sosednjima državama primerjamo zadeve, bomo videli, da smo Slovenci dokazali, da smo sposobni razvojnih premikov. To ne pomeni, da je vse narejeno. Na številnih področjih potrebujemo boljše rešitve. Reforma je nekaj, kar se mora stalno dogajati, glede na to, da se razmere vseskozi spreminjajo. Tudi na področju socialnega dialoga oziroma na področju socialnega ravnotežja še nismo idealni. Ravno ta visoka gospodarska rast, dobički, ki so se ustvarjali, dohodki, ki so jih mnogi dosegali, ko so delnice na borzi rasle z visokimi stopnjami, to je ustvarilo velike akumulacije pri katerih pa zaposleni oziroma delavci v številnih panogah in podjetjih niso enakopravno participirali. In tukaj so sindikalne zahteve v zelo veliki meri upravičene, kadar se nanašajo na razmere v teh panogah; bistveno premalo so ponekod delavci dobili od tega napredka. Zato je vlada tudi jasno povedala, da tukaj podpira zahteve po pravičnejši udeležbi na sadovih rezultatov dela in gospodarjenja. V javnem sektorju, kjer je bila tudi napovedana stavka

oziroma še vedno potekajo pogajanja, jaz upam, da se bomo uskladili. Tukaj, gre za relativno majhne razlike v pogledih po vseh teh pogajanjih. Obstaja potem še napoved stavke dela avtoprevoznikov. Tukaj jim je šla vlada nasproti. Minister za promet se je z njimi sestal velikokrat. V bistvu smo rešili vse njihove zahteve, ali prišli do pravih kompromisov. Edina zahteva, to je zahteva po davčni olajšavi za investicije, ki naj bi veljala že za lansko leto, je nerazumna in ji tudi ni možno ugoditi, ker ni možno za nazaj spreminjati strukture proračuna. Tako da, če bo zaradi tega prišlo do stavke, je to golo izsiljevanje, ki se mu bomo zoperstavili. Nihče nima pravice, da zato, ker za sebe zahteva nek boljši položaj, škodi drugim, in seveda blokada slovenskih cest je nekaj, kar lahko povzroči veliko škodo, slabo voljo, izgubo časa, denarja, sredstev, razvojni zaostanek. Tudi če pride do nje za eno uro, je to lahko nekaj, kar ima pomembne negativne učinke tudi glede na položaj, ki ga ima danes Slovenija. Ravno v petek je v Sloveniji nekaj zelo pomembnih dogodkov, vezanih na vodenje Evropske unije. Tisti, ki je izbral ta dan, je očitno želel narediti dvojno škodo. Kolikor se bo dalo, bomo to preprečili. Je pa takšno ravnanje nerazumno. Vsak ima pravico, da se bori za svoje interese, tudi s stavko, čeprav je to skrajni ukrep, vendar pa ne sme povzročati škode drugim.

PRIMOŽ TROHA: Smo pa tudi v volilnem letu. Vladi, ki jo vodite zdajle, v tem mandatu, se mandat počasi izteka. Kako boste stopili v volitve, katera bodo prednostna področja oziroma vaši aduti? Konec koncev so vam pred kratkim gledalci nacionalne televizije izkazali kar izredno visoko podporo.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej niti vlada, niti Slovenska demokratska stranka, ki jo vodim in je največja vladna stranka, do konca junija leta 2007 ne bosta vodili nobene volilne kampanje. To bi bilo neodgovorno glede na položaj, ki ga imamo. V bistvu imamo dvojno delo in zelo veliko odgovornost. Ni dneva, ko ne bi bila vsaj polovica ministrov oziroma članov vlade na različnih evropskih zadolžitvah v Bruslju in v Strasbourgu ali po drugih evropskih prestolnicah. Imamo velike težave sploh najti čas za sestanek - da imamo sklepčen sestanek doma zaradi teh obveznosti. Da bi vodili sedaj še predvolilno kampanjo, bi bilo to še prezgodaj. Mi smo pričakovali, da tudi nihče drug tega ne bo počel do junija. To tudi ni čas uradne predvolilne kampanje. Tudi nek dogovor smo podpisali maja lani. Očitno se ga nekateri ne držijo. Mi to obžalujemo, vendar pa seveda tega ne moremo preprečiti. Vsaka stranka se sama odloča o tem kdaj neko kampanjo začne. Če so se nekateri že za to odločili, upam vsaj, da to ne bo prevladovalo in da ne bo ogrozilo prvič nekega normalnega razvojnega stanja v državi in drugič odgovorne naloge, ki jo ima Slovenija, to je vodenje Evropske unije do konca junija letos.

PRIMOŽ TROHA: Najlepša hvala gospod predsednik za vaš čas in seveda veliko uspehov, osebnih in delovnih.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa. Hvala za zelo zanimiv pogovor in za priložnost, da se pogovarjamo tudi o razmerah v vaši regiji. Namen obiska vlade je namreč ravno to, dati impulz hitrejšemu razvoju.

PRIMOŽ TROHA: Hvala lepa.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala.

PRIMOŽ TROHA: Tako, drage gledalke in gledalci, slišali ste kaj nam je povedal predsednik vlade, gospod Janez Janša. Lepo se imejte. Lahko noč.